

Krizový plán školy

Cílem krizového plánu je eliminovat či minimalizovat škody v případě, kdy dojde k projevům rizikového chování ve školním prostředí, vytvořit ve škole bezpečné prostředí. Krizový plán upravuje zásady jednotného postupu pracovníků školy při zjištění rizikového chování žáků. Dále jsou zde uvedeny postupy, kterými se pedagogičtí pracovníci řídí v případě nastalých situací. Plán je nedílnou součástí preventivního programu.

- Problémy:
1. Šikana/kyberšikana
 2. Tabák, alkohol, drogy
 3. Záškoláctví
 4. Krádež, vandalismus
 5. Rasismus, extremismus
 6. Poruchy příjmu potravy
 7. Sebeпоškozování
 8. Týrání a zneužívání dítěte

1. Šikana/kyberšikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, učitele, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. V případě učitele jde o ublížení profesionální (neoprávněné nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení, ničení pověsti a reputace). Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Může se realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.

- Šikana** - psychická (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií)
- fyzická
 - smíšená (kombinace psychické a fyzické)

Při řešení – spolupráce: vedení školy, VP, ŠMP, školní psycholog, TU, PPP – OMP, Policie ČR, Oddělení sociálně právní ochrany MěÚ Blansko, rodiče

Postup: A. Šikana vůči žákovi či skupině žáků

1. Počáteční šikana (se standardní formou):

- při podezření – oznámit ŠMP (spolupracuje se školním psychologem), VP, vedení školy
- provést rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili: zjistit kdy a kde šikana probíhá, jakou formou, jak často a jak dlouho trvá
- vyhledat vhodné svědky, individuální rozhovory s nimi
- rozhovory s obětí (oběťmi)
- zajistit ochranu obětem – izolovat oběť a agresora, kontaktovat rodiče, domluvit bezpečné příchody a odchody dítěte
- !!!nepřípustná je konfrontace oběti s agresorem!!!
- po shromáždění všech důkazů provést rozhovory s agresory, je možná i jejich vzájemná konfrontace
- výchovná komise s rodiči agresorů (jednotlivě)
- individuální schůzka s rodiči oběti

2. Pokročilá šikana (výbuch skupinového násilí vůči oběti = tzv. lynč):

- bezprostřední záchrana oběti – izolace od agresorů, její umístění do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby, kontaktovat rodiče
- zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi – dohodnout se vedení školy, ŠMP, VP, dalších pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu
- informovat OMP – Mgr. Olgu Trmačovou, domluvit spolupráci a postup (zajistí ŠMP)
- nahlásit Policii ČR (zajistí vedení školy)
- informovat orgán sociálně právní ochrany dítěte (zajistí vedení školy)

- v případě nutnosti (= negativní dopad šikanování na oběť) – zprostředkovat rodičům i oběti péči školního psychologa, PPP, popřípadě dalších odborníků – klinický psycholog, psychoterapeut, psychiatr (kontakty zajistí ŠMP, školní psycholog, VP)

Práce s celou třídou – na TH jsou žáci informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních

- spolupráce s PPP, popřípadě jiných odborníků v případech traumat těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli

Práce s agresorem (jeho náhled na celou situaci, motivy jeho chování, rodinné prostředí) – informovat o možnosti péče v PPP nebo u jiných odborníků

Přijatá opatření:

- domluva TU + informace rodičům
- výchovná opatření: - napomenutí TU, důtka TU, důtka ŘŠ, snížená známka z chování

V případě nespokojenosti rodičů s postupy při řešení případů šikany mají možnost obrátit se na:

- ředitele školy
- zřizovatele školy
- Českou školní inspekci

B. Šikana vůči učiteli:

- oznámení ze strany učitele, jiných vyučujících, žáků – vedení školy, ŠMP, školnímu psychologovi, VP
- provést individuální rozhovory s těmi, kteří na šikanování upozornili, vyhledat vhodné svědky šikany (individuální pohovory s nimi)
- pohovory s agresorem/agresory po shromáždění všech důkazů (pokud se jedná o více agresorů je možná jejich vzájemná konfrontace)
- zajistit odbornou pomoc pro šikanovaného pedagoga – školní psycholog, popřípadě pomoc u dalších odborníků
- v případě bezprostředního ohrožení pedagoga – odejde ze třídy, přivolá si pomoc, požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu nad třídou, případně izolaci agresora a zajištění bezpečnosti pro ostatní žáky ve třídě (vyžaduje-li to situace)

- práce se třídou, kde se šikana odehrála – intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě – školní psycholog, OMP, externí odborníci
- pokud není pedagog spokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce

2. Tabák, alkohol, drogy

2.1. Postup při nálezů tabákových výrobků nebo elektronické cigarety u žáka

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Pedagogický pracovník o události sepíše záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD.
- Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené Školním řádem.

2.2. Postup při konzumaci alkoholu ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- O události se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- Škola vyrozumí ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý být ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů, ve vážnějších případech vyrozumí i Policii ČR.

- Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené Školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.
- V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

2.3. Postup při nálezů alkoholu ve škole nebo u žáka

a) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- Zpracují stručný záznam o události.

b) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu.
- Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte.
- V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

2.4. Drogy

a) Distribuce OPL ve škole (omamné a psychotropní látky)

- Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
- Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

b) Nález OPL ve škole

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, opatří razítkem školy, svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- O nález sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.
- O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

- Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem.
- U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

3. Záškoláctví

Postup při řešení záškoláctví ve škole

- Neomluvenou nepřítomnost třídní učitel neprodleně hlásí výchovnému poradci.
- Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 hodin řeší třídní učitel s výchovným poradcem a se zákonným zástupcem dítěte pohovorem, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti a upozorní na povinnosti stanovené zákonem. Seznámí s možnými důsledky v případě opakované

neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis pohovoru (na doporučený vzor), do kterého uvede dohodnutý způsob nápravy. Zápis zákonný zástupce podepíše a obdrží kopii.

- Neomluvenou nepřítomnost v počtu nad 10 hodin řeší stejným způsobem výchovná komise školy (ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, zástupce ŘŠ).
- V případě, že neomluvená nepřítomnost přesáhne 25 hodin, vedení školy informuje OSPOD.
- V určitých případech vyžadovat potvrzení každé nepřítomnosti od lékaře a okamžitou informovanost školy o absenci!!

4. Krádež, vandalismus

4.1. Krádež

Krádež je protiprávní jednání a jakmile se škola o takovémto jednání dozví, má možnost tuto událost nahlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučit poškozenému(jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

Ve školním řádu je zakotveno, že cenné věci jsou věci nesouvisící s vyučováním a žáci by je do školy neměli nosit.

- žák musí nahlásit ztrátu
- snažíme se ztracenou věc najít
- k vyšetření ztráty je potřeba zavolat policii, pokud se jedná o cennou věc
- pokud žák krade opakovaně, nahlásíme OSPOD

4.2. Vandalismus

- pokud vznikne škoda na majetku, vyhotovte záznam a odhalte viníka
- po zákonném zástupci viníka vymáhejte náhradu škody, pokud není škoda nahrazena, můžeme vymáhat náhradu škody soudní cestou
- opakovaně mluvte se žáky o ochraně majetku a o zacházení s cizím majetkem
- u škod, které zvládne opravit žák sám, preferujte tento způsob náhrady škody
- snažte vždy zjistit příčinu tohoto chování

5. Rasismus, extremismus

Postup při řešení rasismu či extremismu ve škole

- Zjistíme hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistíme jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.
- Zjistíme rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole
- Vyvoláme diskuzi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu

- Nabídneme alternativní volnočasové aktivity.
- Okamžitě a razantně vystoupíme proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.
- Pozveme experty k diskuzi s žáky
- Informujeme rodiče v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídneme jim spolupráci.
- V případě závažných projevů (především násilných) informujeme bezpečnostní složky (Policii ČR).
- Zákonné zástupce vyrozumíme v případě opakovaných verbálních či vizuálních projevů s možným extremistickým podtextem či v případě odůvodněného podezření na účast žáka v konsistentní extremistické partě a v případě užití násilí s extremistickým, rasistickým, xenofobním anebo antisemitským podtextem.
- Policii vyrozumíme v případě podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost (např. opakované rasistické verbální výpady se závažnými dopady na psychiku terčů takových výpadů apod.) a na takto motivované vážnější formy násilí.

6. Poruchy příjmu potravy (mentální anorexie a bulimie)

Postup při zjištění poruchy příjmu potravy

- vhodná je včasná intervence u rizikových jedinců (rychle zhubnul, zvrací s jakoukoli argumentací...), interaktivní programy, rozvoj všeobecných aktivit, zájmů
- zaměříme se na předcházení nevhodných redukčních diet a prostředků na zhubnutí (důraz ne na nebezpečnost, ale na neúčinnost)
- předcházíme šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon
- nezdůrazňujeme některé informace, které by mohly vzbudit zájem o amfetaminy, prostředky na hubnutí, kouření..... jen pro jejich vliv na redukci hmotnosti
- informujeme pediatra, rodiče vždy, když dítě výrazněji hubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací
- rodiče informujeme, i když dítě nechodí do školní jídelny

7. Sebepoškozování

Postup při zjištění sebepoškozování

- posoudíme závažnost sebepoškozování
- informujeme zákonné zástupce dítěte
- nabídneme kontakty na odborníky – psychologa, psychiatra
- motivujeme dítě i rodinu k návštěvě specialisty
- stanovíme jasné hranice a pravidla na půdě školy
- pokud hrozí přímé riziko závažného ublížení nebo ohrožení života – kontaktujeme psychiatrické oddělení či kliniku spádové nemocnice

8. Týrání a zneužívání dítěte (syndrom CAN)

- Podezření oznámit VP nebo ŠMP
- VP, ŠMP s ŘŠ – vyhodnocení údajů, zjištění závažnosti
- Oznámení OSPOD nebo Policii ČR (ŘŠ)

Výchovná komise:

- Je svolávána - a) při hrubém porušení školního řádu
b) při opakovaném porušování školního řádu
- Svolává ji VP na základě návrhu TU po dohodě s ŘŠ doporučeným dopisem (TU zároveň telefonicky)
- Průběh jednání: a) seznámení rodičů s problémem
b) postupné vyjádření všech zúčastněných pedagogů
c) vyjádření žáka
d) vyjádření rodičů
e) rozhodování komise za zavřenými dveřmi
f) seznámení rodičů a žáka se závěry komise

Zpracovaný materiál je součástí Minimálního preventivního programu školy

DOKUMENTY:

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT
č.j.:21291/2010-28

Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a studentů ve školách a školských zařízeních 20 006/2007-51

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.
Č.j. 24 246/2008-6

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22

Rizikové chování ve školním prostředí č.j. MŠMT-1398/2

Důležitá telefonní čísla a kontakty:

Pedagogicko psychologická poradna Blansko – Mgr. Olga Trmačová
(Okresní metodik prevence)
tel.: 516 417 431

Policie ČR (ÚO Blansko) – Mgr. Lenka Korytářková
tel.: 974 631 207
724 178 337

Oddělení sociálně právní ochrany MěÚ Blansko
Mgr. Kateřina Pinková – vedoucí oddělení
tel.: 516 775 358
775 859 478

V Blansku dne 1. 9. 2020

Zpracovala:

Ludmila Nováková – školní metodik prevence

Iveta Pantůčková – výchovná poradkyně

Josef Škvařil
ředitel školy